

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (predictive correlational design) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอำนาจทำนายการเกิดกลุ่มอาการของผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ได้แก่ สมรรถภาพการทำงานของปอด ภาวะโภชนาการ แบบแผนการสูบบุหรี่ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ป่วยของโรงพยาบาลเชิงราชประชานุเคราะห์ จำนวน 72 ราย และโรงพยาบาลแม่จัน จำนวน 80 ราย รวมทั้งสิ้น 152 ราย ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2557 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยมีคุณสมบัติดังนี้ คือ อายุระหว่าง 40-65 ปี มีความรุนแรงของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ระดับ 2-3 โดยประเมินจากความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวัน มีอาการเกิดขึ้นร่วมกันอย่างน้อย 2 อาการขึ้นไปในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา ประเมินจากแบบสอบถามการเกิดกลุ่มอาการในผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย และลงนามยินยอมเข้าร่วมวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นแบบสอบถามทั้งหมด 4 แบบสอบถาม ได้แก่ 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบบันทึกแบบแผนการสูบบุหรี่ แบบบันทึกค่าสมรรถภาพการทำงานของปอดและแบบบันทึกดัชนีมวลกาย 2) แบบสอบถามกลุ่มอาการ 3) แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตน และ 4) แบบสอบถามการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม โดยเครื่องมือได้รับการตรวจสอบความตรง และความเชื่อมั่น ให้ผลเป็นที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 57.90 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 60-65 ปี ร้อยละ 82.20 มีระดับการศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 65.80 มีสถานภาพคู่ ร้อยละ 59.80 ไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 53.30 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า 3,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 69.72 มีระดับการอุดกั้นของทางเดินหายใจ (FEV₁/FVC) อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 67.80 และมีภาวะโภชนาการน้ำหนักตัวต่ำ

กว่ามาตรฐาน ร้อยละ 48.00 สำหรับแบบแผนการสูบบุหรี่พบว่า มีประวัติเคยสูบบุหรี่มาก่อนแต่ปัจจุบันเลิกแล้วร้อยละ 84.20 การรับรู้สมรรถนะแห่งตนอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 58.60 และการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 63.20

ความสัมพันธ์ระหว่าง สมรรถภาพการทำงานของปอด ภาวะโภชนาการ แบบแผนการสูบบุหรี่ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมกับกลุ่มอาการ พบว่าภาวะโภชนาการ น้ำหนักตัวต่ำกว่ามาตรฐานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับกลุ่มอาการในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .28, p < .01$) การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในระดับต่ำและระดับปานกลางมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับกลุ่มอาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .18, p < .05, r = .20, p < .01$ ตามลำดับ) และการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมในระดับปานกลางมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับกลุ่มอาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .35, p < .01$)

ผลการวิจัยพบว่าอำนาจในการทำนายการเกิดกลุ่มอาการของผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังคือ ภาวะโภชนาการ น้ำหนักตัวต่ำกว่ามาตรฐาน การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในระดับต่ำ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในระดับปานกลาง และการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมในระดับปานกลาง โดยสามารถร่วมกันทำนายการเกิดกลุ่มอาการของผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังได้ ร้อยละ 26 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาลนำผลการศึกษาในครั้งนี้เป็นข้อมูลสำหรับพยาบาลทั้งในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ทติยภูมิ และในชุมชน ระดับปฐมภูมิ เพื่อดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และญาติ โดยการกำหนดรูปแบบหรือแนวทางในการส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคม การเพิ่มสมรรถนะแห่งตนและการส่งเสริมด้านโภชนาการในผู้ที่มีภาวะโภชนาการ น้ำหนักตัวต่ำกว่ามาตรฐาน รวมถึงการนำผลการวิจัยที่ได้เป็นประยุกต์ใช้ในการประเมินผู้ป่วยเป็นระยะ โดยการประเมินด้านภาวะโภชนาการ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน รวมถึงการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม เพื่อเป็นข้อมูลในการเฝ้าระวังการเกิดกลุ่มอาการต่อไป

2. ด้านการวิจัย เป็นข้อมูลในการทำวิจัย เพื่อชะลอหรือลดการเกิดกลุ่มอาการในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โดยเฉพาะการหารูปแบบส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคม ร่วมกับการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการลดและควบคุมกลุ่มอาการ รวมถึงการส่งเสริมภาวะ

โฆษณาการในผู้ที่มีภาวะโฆษณาการน้ำหนักตัวต่ำกว่ามาตรฐาน โดยมีญาติหรือผู้ดูแลเข้าร่วมด้วย เพื่อชะลอหรือลดการเกิดกลุ่มอาการในผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังได้อย่างเหมาะสมต่อไป

ข้อจำกัดในการวิจัย

จากลักษณะแบบสอบถาม เป็นการสอบถามการเกิดกลุ่มอาการในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา ทำให้กลุ่มตัวอย่างต้องนึกเหตุการณ์ย้อนหลัง อาจทำให้เกิดอคติเนื่องจากความจำได้ (recall bias) จึงอาจทำให้การตอบแบบถามไม่ตรงตามความเป็นจริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาปัจจัยอื่นที่มีความสำคัญและมีผลต่อการเกิดกลุ่มอาการ เช่น ระดับความรุนแรงของโรค การมีโรคร่วม ระยะเวลาที่ได้รับการรักษาที่ได้รับ สภาพแวดล้อม ที่อยู่อาศัย เป็นต้น
2. พัฒนารูปแบบการส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคม การส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน ร่วมกับการส่งเสริมภาวะโฆษณาการให้อยู่ในระดับปกติ รวมถึงตัวแปรอื่นๆที่มีความสำคัญ ให้กับผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเพื่อลดความรุนแรงของการเกิดกลุ่มอาการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่